

**E L Ő T E R J E S Z T É S
emléktábla elhelyezéséről**

I. Fekete István „utcakő-tábla” elhelyezése

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campusának főigazgatója, Dr. Gombos Péter, és a Kaposvári Turisztikai Marketing Nonprofit Kft. közös ötlete és munkája során született meg Fekete István emlékének adózva, a „*Fekete István és Kaposvár*”, azaz „*az író emlékezete, a város tiszteletadása*” elnevezésű turisztikai érdekesség megvalósításának elképzelése.

Neves írónk, Fekete István (1900- 1970) élete első évtizedét Somogy megyei szülőfalujában, Göllén töltötte, majd 1910 és 1918 között Kaposváron élt, ahol az elemi iskolát befejezte, illetve a középiskolát végezte. Tanulmányait ezt követően Debrecenben, Mosonmagyaróváron folytatta, majd Bakócán kezdett dolgozni. 1929-ben kötött házasságot a bakócai belgyógyász főorvos lányával, akivel ezt követően Ajkára költözött és családot alapított.

1936-ban írta meg az Országos Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság történelmi regénypályázatára *A koppányi aga testamentumát*, mellyel első lett. 1939-ben a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda magyar nemzeti szellemiségű regény pályázatán a *Zsellérek* című regénye kapta az első díjat. Ebben az időben számos novellát, folytatásos rényt írt.

1940-ben beválasztották a Kisfaludy Társaságba, melybe a kor jelentősebb és legnagyobbak tartott írói, költői, irodalomtörténészei, esztétái, kritikusai és műfordítói tartoztak. A Társaság bírálóbizottsága hat könyv, és a nagy sikerű *Dr. Kovács István* című film forgatókönyve, valamint a *Hajnalodik* színdarabja után az ország 15 legjelentősebb és legtehetségesebb írója közé rangsorolta Fekete Istvánt.

1949-ig Budapesten, a Földművelésügyi Minisztériumban dolgozott, ahol több mezőgazdasági oktatófilmet írt és rendezett. Ezt követően politikai okokból könyveit nem adták ki, állandó állást nem kapott, a Magyar Írók Szövetségéből kizárták. Írásait már csak az Új Ember és a Vigília fogadta szívesen, ahol rendszeresen közölték apróbb, tárcaszerű novelláit, elbeszéléseit. Az 1950-es évektől számos kiváló ifjúsági regényt írt, több művéből készült sikeres film, mint például a Bogáncs, a Tüskevár és rajzfilmen a Vuk.

A Farkasréti temetőben temették el, de gyerekei kezdeményezésére hamvait 2004. augusztus 14-én újratemették a Somogy megyei Göllén.

Fekete István méltán híres a természetben játszódo regényeiről, amelyek szemléletesen, hűen mutatják be az erdők-mezők élővilágát, és amelyekből sugárzik a természet szeretete és tisztelete. Művei újra képesek közel hozni a természetet az attól már kissé eltávolodott emberekhez is.

Írói munkásságának érdemei, egész életében vallott értékrendje és hite előtt adózva, annak a jelentős ténynek ismeretében, hogy élete meghatározó szakaszát Kaposváron töltötte, Fekete István emlékeztetének helyi ápolásában a városnak nagyobb szerepet javasolt vállalni azon felül, hogy egykori lakóháza emléktáblával jelölt, illetve a Desedai Látogatóközpont a nevét viseli.

Az író és a város közötti kapcsolat a turisták, de még a helyiek előtt sem mondható ismertnek, evidensnek meg pláne. Születésének 125. és halálának 55. évfordulója alkalmat biztosít arra, hogy e tényszerű, és fontos ismeretet, az írói munkássága előtt tisztelegve hirdessük, tudatosítsuk.

Ennek kapcsán született meg a Kaposvári Turisztikai Marketing Nonprofit Kft. részéről az a turisztikai érdekességgént is szolgáló ötlet, hogy a városban kerüljenek megjelölésre azok a pontok, mindösszesen 10 helyszín, melyek kapcsolódnak a gyermekkor fontos éveit itt töltő íróhoz.

Gyakorlatban ez egy 30 cm × 15 cm méretezésű, járdafelületre rögzített réz „utcakő-táblát” jelent, melyen a *Ballagó idő* című művéből származó, a konkrét helyre vonatkozó idézetet tartalmaz, továbbá egy QR kódot, mellyel a program jövő évben online tartalmat szolgáltató részzel és az információk mellett további kihívásokkal, feladatokkal tennék színesebbé a tematikát. Fentiekén túl új városismereti és turisztikai sétaútvonallal is bővülne a turisztikai programkínálat.

A megvalósításhoz szükséges anyagi támogatást a Kaposvári Turisztikai Marketing Nonprofit Kft., a Magyar Olvasástársaság (Hunra), a MATE Kaposvári Campusa, a Móra Kiadó, a Somogyi Tudósklub és Ifj. Fekete István biztosítja. Elhelyezése még ez évben tervezett.

A tábla tervét és a telepítési helyszínekhez kapcsolódó idézeteket az előterjesztés 1. melléklete tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az „utcakő-táblák” elhelyezését támogassa a határozati javaslat 1. pontjának jóváhagyásával.

II. Kampis Miklós Kossuth-Díjas építész emléktáblájának elhelyezése

1935. november 14-én, 90 éve született Kampis Miklós Kossuth-Díjas építész, a Nemzet Művésze, a Somogy Megyei Építész Kamara alapító elnöke.

Kampis Miklós az építész szakma 20. század második felének és a 21. század első évtizedeinek meghatározó tanító, szervező és tervező egyénisége volt, közéleti tevékenysége a magyar építészet számos területére hatott.

Az egyetem elvégzése után hamarosan Kaposvárra került. A SOMOGYTERV-nél önálló műterme volt. Irányításával mérték fel a '70-es évek elején a megyében valamennyi népi műemléket. Jelentősebb országos tervpályázatokon indult, sok esetben nemcsak az első, hanem a második díjat is elnyerve. Kampis Miklós műtermének építészei mérték fel a magyarországi zsinagógákat és a fa haranglábakat, melyek közül kiemelkedik a szennai falumúzeumban végzett munkájuk.

A '80-as évek elején Kampis Miklós a vállalat főépítésze lett, majd megalakította a Dél-Dunántúli Építész Stúdiót, ahol a pécsi építész kollégákkal több közös kiállítást rendeztek, előadásokat tartottak. 1987-ben Kampis Miklós műterme kivált a SOMOGYTERV-BŐL és KAPOSTERV néven önálló tervező kiiskolázott alakítást, hét vezető tervezővel.

„Kaposvár belvárosának újraálmódásáért, esztétikum és racionalizmus összeegyeztetése érdekében végzett következetes értékőrző építész tervekért” áll a 2001-ben kapott Kossuth-díj indoklásában. A városközpont rekonstrukciós terve az elsők közt foglalkozott a vidéki városok revitalizációjával. A létrejött sétáló utca, a házfelújítások és újak beépítése közéjük még a mai napig is iránymutató a hasonló fejlesztések számára.

Alapítója és másfél évtizedig vezetője, majd tiszteletbeli tagja volt a Kós Károly Egyesülésnek, oktatott a Műegyetemen és a KKE Vándoriskolában. 2000–2011 között a Magyar Művészeti Akadémia társadalmi szervezet tagja, 2011-től a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja volt. Akadémikusként az MMA Felügyelő Bizottságában dolgozott.

Széles körű szakmai és közéleti tevékenységet folytatott, részt vett a Magyar Építész Kamara létrehozásában, az első elnökség tagjaként. Elnökként és tagként dolgozott a MÉK Felügyelő Bizottságában. Vezette a Somogy Megyei Építész Kamarát, aktív szerepvállalásával segítette a régió és városa, Kaposvár építészetét, értékeinek megújulását, fejlesztését.

Az évfordulóra a Somogyi Építészek Kamarája elnökségi határozata alapján Kampis Miklós emléktáblát kíván elhelyezni 2025-ben a Kaposvár, Rákóczi tér 4-5. szám alatti épületen, melyben a művész élt és alkotott.

Az emléktábla a helyi építészeti értékvédelem alatt álló épület lépcsőházi bejárata melletti falszakaszon történő elhelyezéssel tervezett, melyet a társasházi közgyűlés támogatott.

Az álló tájolású, 37 cm × 66 cm méretezéssel, 5 cm vastag sütői travertin mészkőből, vésett-festett betűkkel tervezett emléktábla tervét és tervezett telepítési helyét az előterjesztés 2. melléklete mutatja be.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy Kampis Miklós Kossuth díjas építész emlékének adózó tábla elhelyezését támogassa a határozati javaslat 2. pontjának jóváhagyásával.

Kaposvár, 2025. november 11.

Szita Károly
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése megtárgyalta az emléktábla elhelyezéséről szóló előterjesztést, és úgy döntött, hogy:

1. Fekete István író munkássága előtt adózva, a helyi emlékezetét megőrizve és növelve, a Kaposvári Turisztikai Marketing Nonprofit Kft. kezdeményezésében és az anyagi támogatók által megvalósításra tervezett, az 1. melléklet szerinti, réz utcakő-táblák elhelyezését támogatja.

Felelős:	Szita Károly polgármester
Közreműködik:	Halászné Jakab Eszter városi főépítész
Határidő:	2025. november 30. (közlésre)

2. Kampis Miklós Kossuth-Díjas építész emlékére a Somogyi Építészek Kamarájának kezdeményezésében és finanszírozásában megvalósuló emléktábla elhelyezését támogatja.

Felelős:	Szita Károly polgármester
Közreműködik:	Halászné Jakab Eszter városi főépítész
Határidő:	2025. november 30. (közlésre)

réztábla terve:

Helyszíni idézetek:

1. „A templomhoz érve jobbra fordultam, és hamarosan megtaláltam a Zárda utcát, sőt mindjárt benne a zárdát is. Jó úton járok – gondoltam magamban, de abban a pillanatban az is eszembe jutott, hogy ezt nem lehetett rólam mindig elmondani...”
2. „A lovak nyugodtan álltak a Rózsa utca 13. előtt, én látszólag nyugodtan ültem a bakon, pedig a szívem nehéz volt...”
3. „Ezen a normálisnak [...] semmiképpen nem mondható napon ugyanis Kaposvár tizenhatezer lakójából [...] legalább tizenháromezer kinn volt a szép nagy térség szegélyén, míg a szegélyen belül katonák vigyáztak a rendre, [...] hogy valakinek eszébe ne jusson azt a csodálatos tárgyat közelről megsejlelni, amely – állítólag – még ezen a délutánon röpdülni fog.”
4. „Elhagyott, öreg temető volt a folytatása az utca mindkét oldalának, egészen a Hársfa utcáig, amelyben akkor még alig volt pár ház, s a túlsó oldalát a cukorgyár óriási területének kerítése határolta.”
5. „Közben azonban az Idő – azt hiszem, ezt a szót mindig nagybetűvel kellene írni – olyan észrevétlenül rakta a napokat egymás mellé, hogy egyszer csak ott álltam a »haza kis polgárainak« címzett polgári fiúiskola előtt, ahol semmiféle idegenkedés nem bántott már: én sokkal előkelőbb iskolából jöttem, ha az ellenszenves iskola ki is hányt magából...”
6. „Ekkor a szép színházat már park vette körül, virágokkal és növekvő bokrokkal, de a Búzapiac, a Rákóczi tér másik oldalán még útburkoló kövek széles csonkagúlái szürkültek, előzékenyen helyet hagyva a RAC futballpályájának.”
7. „Köptem egy célirányosat, s ez a hazai jele a megvetésnek teljesen megnyugtató. Ekkor értem az elágazáshoz, ahol a jobbra vezető utca táblája azt mondta, hogy: Honvéd utca, a balra vezető pedig, hogy Petőfi Sándor utca.”
8. „És lassan ellépegettünk a börtön vasrácsos ablakai alatt, s amikor az elpusztíthatatlan rácsra néztem, úgy gondoltam és éreztem, hogy Walter bácsi ilyen ráccsal fonta körül magát és családját, és már nincs sem ereje, sem akarata ezt a rácsot összetörni, mert minden erejét erre a rácsra pazarolta.”
9. „...meg kell emlékezmem Vass bácsiról is, aki közismert volt Kaposban, sőt egész Somogyországban, nyeles csengőjéről, amellyel megfelelő időben végigjárta a várótermeket, csengetett, és bemondta az induló vonat pontos idejét, zengő hangon elkiáltva az érintett állomásokat is.”
10. „A göllei templomtorony is van ilyen magas... – gondoltam, nehogy a városi látnivalók rám feküdjenek, bár az Anna utcai iskoláról el kellett ismernem, hogy »valamivel« nagyobb, mint a göllei, hiszen emeletes is, meg két utcára szól... de hát azért a magamfajta úriember nem ül fenékre egy emeletes iskolától...”

